

Woningbouwlocatie Westergouwe, Gouda

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
1e fase**

30 augustus 2005 / rapportnummer 1408-234

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeente Gouda
Postbus 1086
2800 BB Gouda

uw kenmerk
2005.19301

uw brief
31 mei 2005

ons kenmerk
1408-235/Lv/lp

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Woning-
bouwlocatie Westergouwe, Gouda (1^e
fase)

doorkiesnummer
(030) 234 76 26

Utrecht,
30 augustus 2005

Geachte heer, mevrouw,,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Woningbouwlocatie Westergouwe, Gouda (1^e fase). Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren ten behoeve van de 2^e fase van de m.e.r. voor Westergouwe.

Hoogachtend,

drs. L. van Rijn-Vellekoop
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Woningbouwlocatie Westergouwe Gouda

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
MER 1^e fase Woningbouwlocatie Westergouwe, Gouda

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over Woningbouwlocatie Westergouwe, Gouda (1^e fase),

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Gouda door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Woningbouwlocatie Westergouwe, Gouda,

de secretaris

drs. M.P. Laeven

de voorzitter

drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 30 augustus 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER 1^E FASE EN AANBEVELINGEN VOOR DE 2^E FASE	2
2.1 Oordeel	2
2.2 Toelichting.....	3
2.2.1 Alternatieven	3
2.2.2 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	4
2.2.3 Water.....	5
2.2.4 Ecologie	5
2.2.5 Landschap.....	6
2.2.6 Verkeer.....	7
2.2.7 Overige punten.....	8

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 31 mei 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de “Goudse Post” en in de “Moordrechtse Koerier” d.d. 1 juni 2005
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De gemeente Gouda heeft behoefte aan meer woningen. Tot 2020 wordt gedacht aan maximaal 6.000 nieuwe woningen. Hiervan zijn er circa 2.000 binnenstedelijk en 3.400 à 4.000 buitenstedelijk gepland. De buitenstedelijke woningbouw is voorzien op de locatie Westergouwe, en daarvoor wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) gedaan. Deze is in twee fasen ontworpen: een 1e fase gekoppeld aan het Masterplan, en een 2e fase die gekoppeld wordt aan het voorontwerp bestemmingsplan. In beide fasen zal een milieueffectrapport (MER) worden opgesteld (MER 1^e fase en MER 2^e fase).

Bij brief van 31 mei 2005¹ heeft de gemeente Gouda (als coördinerend bevoegd gezag) de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde MER 1^e fase. Het MER 1^e fase is op 2 juni 2005 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁵, zoals vastgesteld op 28 juni 2004⁶;
- op eventuele onjuistheden⁷;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁸.

Omdat het hier een tussenstap betreft naar een MER gekoppeld aan een bestemmingsplan, is de informatie in het MER 1^e fase getoetst maar is ook voor de vervolgfase aangegeven wat in de ogen van de Commissie nog verdere uitwerking behoeft. Dit in aanvulling op de vastgestelde richtlijnen.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ De gemeenteraad van Gouda heeft de richtlijnen op deze datum vastgesteld. Op 1 maart 2005 zijn dezelfde richtlijnen bekrachtigd door de gemeenteraad van Moordrecht.

⁷ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁸ Wm, artikel 7.10

2. OORDEEL OVER HET MER 1^E FASE EN AANBEVELINGEN VOOR DE 2^E FASE

2.1 Oordeel

In het begin van het m.e.r.-proces is gestart met de voorkeur van de gemeente Gouda om Westergouwe in te vullen volgens het zogenaamde groenblauwe raamwerk. Een model dat ontworpen is van uit een sterk landschappelijke/cultuurhistorische visie op het gebied. Dit alternatief is te beschouwen als een voorloper van het alternatief 'polderstad' in het MER 1^e fase.

De in de richtlijnenfase gevraagde aandacht voor het wateraspect, is door de gemeente Gouda zeer serieus opgepakt. Ondermeer door de resultaten van de Werkgroep Wateropgave Westergouwe⁹ (3W) heeft dit geleid tot een tweede alternatief in het MER 1^e fase: het alternatief 'waterstad'. De gemeente Gouda heeft haar voorkeur verlegd naar dit alternatief, omdat hiermee de 'waterproblemen' het best zouden worden opgelost.

De Commissie is van mening dat het MER 1^e fase al veel informatie bevat die van nut is voor de besluitvorming, maar niettemin op een aantal fronten toelichting dan wel verdere uitwerking behoeft in de 2^e fase. In hoofdlijnen gaat het daarbij om de volgende punten (uitwerking in § 2.2):

- de motivatie van de alternatieven;
- de opbouw van het meest milieuvriendelijk alternatief (mma);
- een (ecologische) systeembeschrijving.

Ten behoeve van de motivatie van alternatieven is geen nieuw onderzoek nodig. Van belang is het om in het MER 2^e fase een goede beschrijving op te nemen van het proces (van alternatievenontwikkeling) dat doorgemaakt is en van randvoorwaarden/eisen waaraan Westergouwe moet voldoen, met als resultaat het alternatief 'waterstad' als vertrekpunt voor de 2e fase.

Het tweede en derde punt hangen met elkaar samen. Bij de (verdere) ontwikkeling van het mma is een (ecologische) systeembeschrijving onontbeerlijk. Ook op andere thema's is verdere uitwerking/ontwikkeling/optimalisatie van het mma en voorkeursalternatief (al dan niet gecombineerd in één alternatief) mogelijk. Samengevat zijn de belangrijkste ontwikkelpunten voor de 2e fase van het MER:

- een uitgewerkte systeembeschrijving, als basis voor een natuurvriendelijke inrichting van de wijk en voor de inrichting van de ecologische verbindingzone (zie § 2.2.4), maar tevens – waar het zandbanen betreft – van belang op archeologisch vlak;
- uitwerking van enkele wateraspecten (kwel, waterberging; zie § 2.2.3);
- verbreding van het aspect landschap/cultuurhistorie. Naast de ruime aandacht die in de 1^e fase is uitgegaan naar de kavelstructuur, is aandacht voor de situering van Westergouwe in relatie tot de omgeving vereist (zie § 2.2.5);
- uitwerking op het vlak van verkeer: ondermeer naar de fietsverbinding met de stad en de relatie met de stad en de verbindingen t.o.v. het hoofdwegennet (zie § 2.2.6).

⁹ De Werkgroep Wateropgave Westergouwe (3W-overleg) is speciaal ingesteld om antwoord te kunnen geven op de vraag van de minister van VROM of het verantwoord is, en zo ja op welke wijze, om te Westergouwe met al zijn kenmerken een woonwijk te bouwen, zodanig dat Westergouwe op een watervriendelijke en duurzame manier wordt ontwikkeld.

2.2 Toelichting

In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op de alternatieven en de vergelijking daarvan (§ 2.2.1) en op het mma (§ 2.2.2). Vervolgens zijn in de §§ 2.2.3 t/m 2.2.6 per thema de belangrijkste punten aangegeven die van belang zijn voor de uitwerking van het voorkeursalternatief en mma (al dan niet gecombineerd in één alternatief). In § 2.2.7 zijn tenslotte enkele overige opmerkingen ten aanzien van het MER 1e fase, deels gekoppeld aan aanbevelingen voor de 2e fase, opgenomen.

2.2.1 Alternatieven

Motivatie van alternatieven en voorkeur voor ‘Waterstad’

De benodigde ingrijpende, technische maatregelen om de ‘waterproblemen’ op te lossen, betekenen in feite dat de ‘waterproblemen’ in belangrijke mate ten koste gaan van de bestaande waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie. Dit geldt voor het alternatief ‘polderstad’, maar nog sterker voor het alternatief ‘waterstad’.

Gelet op de kanttekeningen die geplaatst kunnen worden bij de beoordeling van de effecten van beide alternatieven (zie verder in deze §), is het van belang om in het MER 2e fase een goede beschrijving op te nemen van het proces (van alternatievenontwikkeling) dat doorgemaakt is én van randvoorwaarden/eisen waaraan Westergouwe moet voldoen. Met name de randvoorwaarde “veiligheid”¹⁰, die bepalend is voor de keuze van ‘waterstad’ boven ‘polderstad’, verdient een uitwerking in het MER 2e fase. Daarbij dient kort in te worden gegaan op mogelijke innovatieve woningbouwmethodes¹¹ waarmee aan de randvoorwaarden voor Westergouwe kan worden voldaan zonder dat dat ten koste van bestaande waarden hoeft te gaan, met geringere inspanning en milieueffecten op het vlak van bouwrijpmaken (grondbalans) en met voorkoming van de versnippering van de peilvakken.

In het kader van de 3W-studie zijn twee modellen ontwikkeld, namelijk het Cascademodel en het Halve-cascademodel. Het verdient aanbeveling om in het MER 2^e fase kort in te gaan op de reden(en) om in het MER alleen het halve-cascademodel van deze twee uit te werken. Verder verdient het aanbeveling om in het MER 2^e fase aan te geven waarom de Minister van VROM akkoord gaat met het Halve-cascademodel.

Vergelijking van alternatieven

De Commissie plaatst enkele kanttekeningen bij de beoordeling van de effecten op ‘natuur’ en ‘bodem en water’ van de alternatieven ‘polderstad’ en ‘waterstad’¹². De kanttekeningen impliceren dat de beoordeling van de effecten bij ‘waterstad’ en ‘polderstad’ mogelijk op enkele punten (iets) wijzigt. Voor de afweging zal dit in de praktijk weinig uitmaken, omdat de randvoorwaarde “veiligheid” daarin doorslaggevend is. Niettemin verdient het aanbeveling om in het MER 2^e fase bij de beschrijving van het gevolgde proces (met de alternatievenontwikkeling) kort in te gaan op de beoordeling van de milieueffecten van beide alternatieven.

¹⁰ De studie naar de veiligheid van het gebied in geval van dijkdoorbraken heeft belangrijke inzichten opgeleverd: de hoogte van inundatie van het studiegebied bij redelijkerwijs mogelijke scenario's. Het wordt uit de 3-W studie en het MER 1^e fase evenwel niet duidelijk of de (voorlopig) veilig geachte hoogte van -4,50 m NAP voor vloerpeil ook daadwerkelijk voor geheel Westergouwe gerealiseerd zal worden. Punt van aandacht voor het MER 2^e fase.

¹¹ Voor zover al niet opgenomen in alternatief ‘Waterstad’.

¹² Ook gesignaleerd door het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard (inspraakreactie nr. 7, bijlage 4).

Het gaat om de volgende kanttekeningen bij de vergelijking van alternatieven:

- de gevolgen voor beschermde soorten zijn voor beide alternatieven (dubbel) negatief beoordeeld. Gelet op het behoud van ecologische verbindingen in alternatief 'polderstad' (middels watergangen naar het omliggende gebied), zou dit alternatief hoger moeten scoren dan 'waterstad'.
- bij de effectscore potenties ecologische structuur hadden de (on)mogelijkheden die beide alternatieven bieden om bij te dragen aan de robuustheid van de ecologische verbindingzone, tot uitdrukking moeten worden gebracht. Een beter functionerend ecosysteem dat met 'polderstad' meer wordt bevorderd, had beter moeten scoren. In het MER worden nu externe factoren zoals de barrière van wegen en spoorlijnen als dominant aspect genoemd dat bepalend is voor de effectscore. Dit is naar de mening van de Commissie minder relevant. Immers in de toekomst zou deze barrière met gerichte maatregelen kunnen worden verzacht waardoor het argument vervalt.
- het is gezien de voor bouwrijpmaken grote benodigde hoeveelheid zand (in 'waterstad' meer dan in 'polderstad') onjuist een van de meest voor de hand liggende criteria niet mee te nemen: de grondbalans. Deze dient in het vervolg wel opgenomen en gekwantificeerd te worden.
- de invloed op de waterberging is positiever beoordeeld in 'waterstad', terwijl in dit alternatief versnippering van peilgebieden ontstaat; hoger gelegen peilgebieden kunnen niet meebergen voor zowel de rest van Westergouwe als de rest van de Zuidplaspolder. Beide alternatieven moeten echter aan de vereiste hoeveelheid waterberging voldoen en scoren daarmee hetzelfde.
- de invloed op de ondiepe grondwaterstand is negatief beoordeeld in 'polderstad', terwijl bij ongewijzigde peilen geen effect op de ondiepe grondwaterstand is te verwachten.
- de getrapte ophoging van het plangebied in 'waterstad' leidt tot een toename van kwel in de lager gelegen delen aan de randen van het studiegebied (de effecten van de kwel worden als het ware 'doorgedrukt' naar de lager gelegen gebieden). Dit beïnvloedt dus zowel de waterhuishouding ter plaatse (natuur positief, landbouw negatief) als de waterkwaliteit.
- het is niet duidelijk wat de relevantie van het criterium 'invloed op het ondiepe grondwater' is en waarom 'waterstad' beter scoort op dit punt.

2.2.2 Meest milieuvriendelijk alternatief

De Commissie is van mening dat de stap naar het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) uit 'waterstad' niet voldoende onderbouwd is. 'Waterstad' voldoet waarschijnlijk wel beter aan de eisen die door VROM zijn gesteld, maar daarmee is het nog niet 'milieuvriendelijker'. In ieder geval worden de feitelijke kansen voor natuurbehoud en natuurontwikkeling, bijvoorbeeld door het slim anticiperen op kwelstromen en verschillen in waterkwaliteit, nog niet benut. De zandbanen in de ondergrond, die zowel voor archeologie, kwelstromen en daarmee ecologie (zie ook § 2.2.4) van waarde kunnen zijn, zouden bijvoorbeeld een grotere rol in de stedenbouwkundige opzet kunnen krijgen. Bij de uitwerking van het mma in de 2^e fase dient aandacht naar deze kansen uit te gaan.

Wanneer om stedenbouwkundige redenen het hoofdbeeld gelijk moet zijn aan 'Waterstad', zal moeten worden nagedacht welke bewerkingen dan nog mogelijk zijn om aan de doelen van een mma te voldoen. Daarbij is het essentieel dat een beter inzicht wordt verkregen in de werking van het ecohydrologisch systeem (deelsystemen). Een systeembeschrijving dient bij uitstek leidraad te zijn bij het zoeken naar het mma (zie ook § 2.2.4).

2.2.3 Water

Kwel

Het probleem van de kwel (zowel kwantiteit als kwaliteit) wordt verminderd door de cascademethode (in 'waterstad'), maar niet opgelost. Met berekeningen kan duidelijk worden:

- a. hoeveel kwel alsnog in het stedelijk systeem komt (het voorgesteld oppervlaktewaterpeil van -6 m+NAP en -5,5 m+NAP is in het gehele gebied hoger dan het peil van de diepe isohypsen) en of dat leidt tot de gewenste waterkwaliteit.
- b. hoe sterk de kweldruk stijgt in het resterende deel van de polder, met name aan de rand van het opgehoogde gebied. Voor natuur leidt dat in principe tot extra mogelijkheden, maar dat is dan wel afhankelijk van de kwaliteit.
- c. wat de effecten zijn op de Krimpenerwaard (denk aan een vermindering van de verdroging, optreden ongewenste vernatting).

De Commissie adviseert om deze effecten in de 2^e fase kwantitatief (met een grondwater- en waterkwaliteitsmodel) te bepalen.

Waterberging

Aangegeven wordt dat het de verwachting is dat de problemen met betrekking tot waterkwantiteit opgelost kunnen worden met een waterpercentage van 15%. Bij het alternatief 'waterstad' neemt ook de kwel af, hetgeen positief is voor de waterbalans. Verder leidt de gekozen oplossing in dit alternatief tot een in principe door het waterschap¹³ ongewenst geachte versnippering van peilvakken.

Bij de verdere uitwerking in de 2^e fase is het van belang het totaal van deze ingrepen en effecten middels modelberekeningen op hun effectiviteit te toetsen¹⁴.

2.2.4 Ecologie

In de richtlijnen is expliciet gevraagd naar een ecohydrologische systeemanalyse van het gebied mede omdat er ook een relatie ligt met de omgeving van het plangebied. De analyse is in het MER 1^e fase niet of nauwelijks uitgevoerd¹⁵. Bij het MER 2^e fase verdient de ecohydrologische systeembeschrijving daarom met nadruk nadere aandacht. Mogelijk is door de niet gebiedsdekkende inventarisaties van flora en vegetatie in de 1^e fase de systeembeschrijving minder uit de verf gekomen. Zo zijn in de tekst duidelijk discrepanties waarneembaar in de pogingen het systeem te beschrijven. Er wordt bijvoorbeeld een gebied geschetst gedomineerd door kwel uit de Krimpenerwaard (fosfaat belast), en kwel vanuit de Ringvaart terwijl uit achtergrondstudies¹⁶ en het voorkomen van indicatorsoorten als kranswieren, grote boterbloem, holpijp, dotterbloem en waterviolier mag worden geconcludeerd dat ook een ander type kwel, gekenmerkt door schoon zoet grondwater, voorkomt, dan wel sprake is van bijzondere bodemchemische omstandigheden die leiden tot vergelijkbare standplaatscondities (verminderde fosfaatbelasting). Ook de inspraak van het Hoogheemraadschap wijst op ecologisch waardevolle sloten in het westelijk deel van het plangebied. Aan de schone kwelstroom lijken niet

¹³ Zie inspraakreactie nr. 7 (bijlage 4).

¹⁴ De 3-W rapportage geeft aan dat het onderzoek zoals gewenst door het Hoogheemraadschap van Schieland zal worden uitgevoerd, naast andere onderzoeken.

¹⁵ Zie § 2.2.1 en inspraakreactie Hoogheemraadschap (nr. 4; bijlage 4).

¹⁶ Onder andere: Ecologische inventarisatie Zoetermeer-Zuidplas [IWACO; mei 2000].

alleen bijzondere flora en vegetatie maar ook goed ontwikkelde macrofauna gebonden.

In het vervolgetraject moet aan de hand van een systeembeschrijving ondermeer duidelijk worden waar zoete schone kwelstromen in het gebied zijn gelokaliseerd. Mogelijk moeten daarvoor nog aanvullende vlakdekkende inventarisaties van indicatorsoorten worden verricht¹⁷. Ook moet ingegaan worden hoe de waterhuishouding inwerkt op relevante bodemkundige of bodemchemische processen en de daarvan afhankelijke waterkwaliteit en natuur.

De nader uitgewerkte systeembeschrijving kan de basis vormen voor de natuurvriendelijke inrichting van de wijk en voor de inrichting van de ecologische verbindingszone en dient zeker de basis te vormen voor de ontwikkeling van het mma. Ook geven de achtergronddocumenten over de ecologie en de inspraak van het Hoogheemraadschap aanknopingspunten om de natuur een essentiële rol te laten spelen bij de ontwikkeling van alternatieven in 2^e fase, waaronder het mma. Voorbeelden zijn:

- het handhaven en aanbrengen van bredere en diepere tochten voor vissen;
- behoud en versterken van de schone kwelzone met belangrijke ecologische waarden;
- zoeken naar mogelijkheden van compensatie van verloren gegane natuurwaarden binnen de ecologische verbindingszone. Mogelijkheden daartoe liggen mogelijk in de verandering van de contouren van de verbindingszone en de nieuwe wijk waardoor bijvoorbeeld (delen van) schone kwelzones in de verbindingszone komen te liggen;
- ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers en van moeras;
- behoud en ontwikkeling van functiegebieden voor vleermuizen.

2.2.5 Landschap

Het verdient aanbeveling bij de verdere uitwerking meer consistentie en compleetheid in de behandeling van landschap te brengen, conform de suggesties hierover in de richtlijnen. Dat betekent dat er meer aandacht aan landschap kan worden gegeven naast de aandacht voor de orthogonale structuur. Bijvoorbeeld op het detailniveau van de Tiendweg, oude boerderijen, de Ringdijk en de Vijfde Tocht. Of de kleine, maar niet onbelangrijke verschillen in de bodem. Maar misschien vooral op de wijze waarop Westergouwe aanhaakt op het grotere geheel van Gouda enerzijds en Zuidplaspolder anderzijds. Hoe zit het bijvoorbeeld met het gebied tussen Westergouwe en de stad Gouda, waarover bijzonder weinig gezegd wordt?

Of met de Zuidplaspolder als geheel? De initiatiefnemers maken niet duidelijk 'in welke Zuidplaspolder' ze Westergouwe situeren. Een studie als de Ruimtelijke Structuurvisie kan helpen dit te preciseren. Het gaat daarbij zowel om strategische aspecten (de duurzaamheid en flexibiliteit van de uitbreidingslocatie) alsook om concrete fysieke vragen. Bijvoorbeeld in het geval van de ecozone wordt aangegeven dat beplanting aan zou moeten sluiten op het huidige landschap. Het is echter weinig aannemelijk dat na 2010 het agrarische gebruik nog in dezelfde mate domineert. Voor zo'n praktische beslissing als het landschapsbeeld in de ecozone is het goed te definiëren welke omgeving in de toekomst wordt verwacht.

Dergelijke vragen dienen in de 2^e fase te worden uitgewerkt.

¹⁷ De Moordrechtse Milieuvereniging de Zuidplaspolder (MMVZ; inspraakreactie nr. 1; bijlage 4) pleit in bredere zin voor nieuw en uitgebreider ecologisch onderzoek: een beperkt onderzoek in opdracht van MMVZ toonde onder andere meer flora en fauna aan dan in de informatie die in het MER 1^e fase is gebruikt.

Archeologie

Archeologie verdient nog aandacht in het vervolg. In feite biedt het huidig stedenbouwkundig plan op het oog weinig ruimte om eventuele vondsten in te passen. Het is wel de moeite waard om dat bij de verdere detaillering nader te overdenken omdat de archeologische verwachting in samenhang met zandruigen een heel ander soort historisch aspect van de polder is dan de verkaveling, en wellicht op een nieuwe manier aan identiteit kan bijdragen.

2.2.6 Verkeer

Op het vlak van verkeer en vervoer is het MER 1^e fase sterk kwalitatief ingevuld, met een aantal onzekerheden (o.a. station). Een aantal opmerkingen daarbij, met aangrijpingspunten voor de 2^e fase:

- Westergouwe ligt op fietsafstand van het centrum van Gouda. Goede fietsverbindingen zijn daarom van groot belang. Dit krijgt ook aandacht met de varianten in de fietsverbinding met de stad. De relaties in de bestaande stad komen echter niet aan de orde.
Hoewel Westergouwe hemelsbreed inderdaad op ideale fietsafstand ligt, wordt niets gezegd over de barrière Gouwekanaal in combinatie met de verdere tracering in de bestaande stad. Ook wordt er geen aandacht besteed aan het feit dat de centrale fietsroute langs een bedrijvengebied (tussen Gouda en Westergouwe) komt te lopen en aan het feit dat ook de provinciale weg (N207) een belangrijke barrière is.
Er wordt gesteld dat rekening zal worden gehouden met de uitkomsten van de VPL. Daarin is onder meer de suggestie gedaan om een stedelijke, structurende hoogwaardige fiets-as te realiseren, om daarmee te komen tot een samenhangend fietsnetwerk. Deze suggestie komt in de gepresenteerde varianten nergens terug. Een dergelijke centrale, structurende fiets-as zou zeker een onderdeel van het mma kunnen zijn, en een belangrijke basis voor de uitwerking van de stedenbouwkundige structuur. Dit past bovendien in de traditie van Gouda, waar immers bij andere wijken ook dergelijke assen zijn gerealiseerd.
- Vanwege de onzekerheid van de komst van een station, wordt aan dit aspect niet veel aandacht besteed. Er wordt gesteld dat bij de uitwerking en fasering rekening gehouden moet worden met een eventueel station. In het MER 2^e fase dient duidelijk gemaakt te worden hoe hiermee rekening wordt gehouden.
- Er is een VPL-studie uitgevoerd. Daarover wordt gesteld dat volgens de VPL verschillende ambitieniveaus kunnen worden onderscheiden. Het verdient aanbeveling dit in de 2^e fase toe te lichten en uit te werken. Een hoog ambitieniveau zou onderdeel kunnen vormen van het mma.
- De relatie met de stad en verbindingen t.o.v. het hoofdwegennet dienen in het MER 2^e fase nadrukkelijker een rol te krijgen¹⁸.
- De alternatieven blijken wat de opzet van de verkeersstructuur betreft niet wezenlijk van elkaar te verschillen. Op problemen (die zich in beide alternatieven voordoen en wat dat betreft dus niet onderscheidend zijn) wordt deels summier ingegaan (bijvoorbeeld de afwikkelingsproblemen op de N207 en de fijn stofproblematiek)¹⁹. Verder wordt gesteld dat woon- en leefomgeving in het gebied niet of nauwelijks wordt beïnvloed. Bij circa 20.000 extra autoritten dagelijks (waarvan een deel zeker intern) is dat echter zeer de vraag. Deze punten vragen om een nadere uitwerking in de 2^e fase.

¹⁸ Zie ook inspraakreactie nr. 4 (bijlage 4).

¹⁹ Zie ook inspraakreacties nrs. 3 en 4 (bijlage 4).

- Functie doorgaande wijkverbindingsweg (lus). Moet die inderdaad doorgaand zijn (met kans op sluipverkeer) of kan die geknipt worden? Ten aanzien van de snelheid op de weg wordt voor de centrale ontsluitingsweg een snelheid van 50 km/uur voorgesteld. Dat is ongunstig met het oog op verkeersveiligheid, leefbaarheid en barrièrewerking. Wellicht dat de weg ook als 30 km-weg kan worden ingericht. Dat zou passen bij de ambitie van een duurzame, leefbare wijk.

2.2.7 Overige punten

Woningaantal

In het MER 1e fase en onderliggende stukken figureren verschillende woningaantallen; de spreiding is van 3400 tot 4000. In overleg is duidelijk geworden dat het gaat om een bewust gehanteerde marge, waarmee op (woning)marktontwikkelingen kan worden gereageerd. Dat is begrijpelijk, maar moet dan wel in die vorm in het MER worden uitgelegd en de gehanteerde marge dient consequent te worden gehanteerd.

De initiatiefnemer heeft aangegeven dat de strenge eis voor 15% open water reeds is getoetst op het grootst mogelijke woningaantal en daarbij haalbaar is. Ook dat mag met die duidelijkheid in het MER worden opgeschreven.

Voor wat de milieueffecten betreft is het aannemelijk, dat in sommige gevallen weinig verschil zal bestaan tussen 3400, 3800 of 4000 woningen. In andere gevallen zal dat meer of zelfs significant zijn. Dat dient in de uitwerking te worden aangegeven.

Tenslotte verdient het aanbeveling, dat de feitelijke kaarten wel gerelateerd zijn aan een vast woningaantal, als althans een ander woningaantal tot een zichtbaar andere verdeling van rood, groen, blauw en grijs zou leiden.

Binnenstedelijke locaties

De ontwikkelingen in de 'oude' stad zijn geen onderdeel van het MER. Maar het is wel zo, dat de provincie in de partiële herziening van het streekplan die Westergouwe mogelijk maakte, daar een aantal voorwaarden aan verbond. De meest concrete is de gelijktijdige benutting van binnenstedelijke locaties. Deze locaties worden in het MER 1^e fase wel kort genoemd, maar in welke mate nu het binnenstedelijk programma van 2000 woningen van de grond komt is niet inzichtelijk. Voor Westergouwe kan dat van belang zijn. Aangenomen dat een behoefteraming van 6000 woningen tot 2020 klopt, zou het makkelijk verlopen van de binnenstedelijke benutting de druk van Westergouwe wat weg nemen en omgekeerd juist opvoeren. Vanwege die (door de initiatiefnemer zelf gesuggereerde) relatie – als gaat het om communicerende vaten - is het goed om in het MER 2^e fase inzicht te bieden in de verwachtingen omtrent de binnenstedelijke locaties, en wat dat zou kunnen betekenen voor een eventuele fasering in de ontwikkeling van Westergouwe.

BIJLAGEN

bij het Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
1e fase Woningbouwlocatie Westergouwe, Gouda

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 31 mei 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

		Commissie voor de milieueffectrapportage
ingekomen:	3 JUNI 2005	
nummer		
dossier	10001408	
kopie naar:	lv	lp

Commissie voor de Milieueffectrapportage
t.a.v. de heer drs. M.P. Laeven, werkgroepsecretaris
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

dienst/afdeling rpl	telefoon 0182-589128	gouda 31 mei 2005
contactpersoon dhr. G. van Dijken	uw kenmerk	ons kenmerk 2005.19301
onderwerp MER 1 ^e fase woningbouwlocatie Westergouwe te Gouda; verzoek om toetsingsadvies.		verzonden

31 MEI 2005

Geachte heer Laeven,

De gemeenteraden van Moordrecht en Gouda hebben als Bevoegd Gezag op respectievelijk 18 en 23 mei 2005 het MER, 1^e fase Westergouwe aanvaard in de zin van hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Het MER, 1^e fase voegen wij in achtvoud als bijlage bij deze brief. Tevens is een exemplaar van de openbare bekendmaking bijgevoegd alsmede het Masterplan Waterstad Westergouwe en de bijbehorende Nota van Uitgangspunten (in enkelvoud).

Ingevolge het bepaalde in artikel 7.26 van de Wet Milieubeheer stellen wij u hierbij in de gelegenheid om omtrent het MER, 1^e fase Westergouwe een advies uit te brengen.

Het MER voor de woningbouwlocatie Westergouwe wordt in twee fasen opgesteld. De nu aan de orde zijnde 1^e fase van het MER is gekoppeld aan het Masterplan voor de woningbouwlocatie. Dit Masterplan geeft de hoofdopzet van de invulling van de locatie weer. Het Masterplan wordt in de definitiefase uitgewerkt tot een bestemmingsplan. Op dit niveau zullen eveneens milieurelevante keuzes moeten worden gemaakt van een gedetailleerder niveau dan in het Masterplan. Deze milieubeoordeling wordt opgenomen in het MER 2^e fase, waarin op deze aspecten zal worden ingegaan. Samen vormen het MER 1^e en 2^e fase het milieueffectrapport bij het bestemmingsplan. Het MER 2^e fase zal eveneens aan u om advies worden voorgelegd.

Tot slot voegen wij als bijlage bij deze brief nog een kopie van het besluit van de gemeenteraad van Moordrecht tot vaststelling van de richtlijnen voor het MER Westergouwe d.d. 1 maart 2005. De gemeenteraad van Gouda heeft dit besluit reeds op 28 juni 2004 genomen.

Als u naar aanleiding van deze brief vragen of opmerkingen heeft, dan kunt u contact opnemen met de heer G. van Dijken, senior beleidsadviseur ruimtelijke ordening. Hij is bereikbaar via telefoonnummer (0182) 589128.

 gemeente gouda	bezoekadres: antwerpseweg 5, gouda correspondentieadres: postbus 1086, 2800 bb gouda fax 0182-588101 e-mail gemeente@gouda.nl
--	--

Wij vertrouwen er op u voor dit moment voldoende te hebben ingelicht.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Gouda,
namens dezen,
het hoofd van ruimtelijke plannen,

mevrouw C.M. Verkerk

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in de "Goudse Post" en de "Moordrechtse Koerier" d.d. 1 juni 2005

inlichtingen en inzage in gegevens en bescheiden. Het collegebesluit treedt in werking op de dag van bekendmaking en is gedurende de gemeentelijke openingstijden in te zien bij de afdeling Recht en Veiligheid, Agnietenstraat 24 te Gouda.

inspraak milieu-effecten westergouwe

Van donderdag 2 juni tot en met woensdag 29 juni 2005 ligt in Gouda en Moordrecht het 'milieueffectrapport eerste fase woningbouwlocatie Westergouwe' ter inzage.

Gedurende deze periode kunnen betrokkenen en belanghebbenden schriftelijke zienswijzen indienen. Omdat het milieueffectrapport betrekking heeft op het masterplan Waterstad Westergouwe en de daarbij behorende nota van uitgangspunten, liggen deze tegelijkertijd ter inzage.

De stukken kunnen worden ingezien bij de dienst Publiekszaken in Stadswinkel Buytenerf, Klein Amerika 20 te Gouda (geopend ma 10.00-17.00, di en wo 9.00-17.00, do 9.00-20.00, vrij 9.00-13.00 uur). Bij de sector Stadswerken van de gemeente Gouda, Antwerpseweg 5 (geopend ma 13.00-17.00, di-vrij 9.00-17.00 uur). En in het gemeentehuis van Moordrecht, Westeinde 1 in Moordrecht (geopend ma-vrij 9.00-12.00, di 17.00-20.00 uur).

Woensdag 22 juni 2005, aanvang 20.00 uur, is er een **openbare bijeenkomst** op de Antwerpseweg 5 te Gouda, waar het milieueffectrapport wordt toegelicht en waar gelegenheid is mondeling te reageren.

De duurzame wijk Westergouwe gaat 3400 tot 4000 woningen omvatten met daarbij behorende voorzieningen. Het masterplan speelt in op de specifieke locatie van de wijk. Door haar lage ligging vereist Westergouwe een ontwerp dat is afgestemd op de omstandigheden. De locatie Westergouwe ligt westelijk van Gouda en maakt deel uit van de Zuidplaspolder. Op het grondgebied van de gemeente Gouda is woningbouw voorzien, op het grondgebied van Moordrecht een ecologische zone. Het milieueffectrapport Westergouwe wordt opgesteld in twee fasen. Deze keer gaat het om fase één, gekoppeld aan het masterplan voor de locatie. De gemeente werkt het masterplan later uit in een bestemmingsplan. De milieurelevante keuzes die dan moeten worden gemaakt, komen aan de orde in het milieueffectrapport fase twee. Samen vormen de rapporten van de eerste en tweede fase het milieueffectrapport bij het bestemmingsplan.

U kunt uw zienswijzen richten aan het gemeentebestuur van Gouda, ter attentie van de afdeling Ruimtelijke Plannen, Postbus 1086, 2800 BB te Gouda. U kunt uw zienswijzen ook mondeling kenbaar maken tijdens de informatieavond van 22 juni 2005. Desgewenst worden uw persoonlijke gegevens buiten de openbaarheid gehouden.

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de burgemeester, **W.M. Cornelis**
de secretaris, **drs. A.W.M. de Bever**

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van Gouda

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van de gemeente Gouda, in samenspraak met de gemeente Moordrecht

Besluit: vaststelling bestemmingsplan Westergouwe

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.1

Activiteit:

Buitenstedelijke woningbouw op de locatie Westergouwe (3.400 à 4.000 woningen).

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 21 januari 2004

richtlijnenadvies uitgebracht: 25 maart 2004

richtlijnen vastgesteld: 28 juni 2004

kennisgeving MER: 2 juni 2005

toetsingsadvies uitgebracht: 30 augustus 2005

Bijzonderheden:

De m.e.r. is in 2 fasen ontworpen: een 1^e fase gekoppeld aan het Masterplan, en een 2^e fase die gekoppeld is aan het voorontwerp bestemmingsplan. In beide fasen zal een MER worden opgesteld. Het richtlijnenadvies is beperkt tot de 1^e fase.

De minister van VROM heeft eind 2002 vraagtekens gezet bij de locatie Westergouwe (vanwege de ligging in een relatief laag deel van de al laag gelegen Zuidplaspolder). Om de waterhuishoudkundige en geotechnische randvoorwaarden voor de realisatie van Westergouwe in beeld te brengen, is begin 2004 de Werkgroep Waterbeheer Westergouwe (3W) in het leven geroepen.

In het begin van het m.e.r.-proces (startnotitie) is gestart met de voorkeur van de gemeente Gouda om Westergouwe in te vullen volgens het zogenaamde groenblauwe raamwerk. Een model dat ontworpen is van uit een sterk landschappelijke/cultuurhistorische visie op het gebied. Dit alternatief is te beschouwen als een voorloper van het alternatief 'polderstad' in het MER 1^e fase.

De in de richtlijnenfase gevraagde aandacht voor het wateraspect, is door de gemeente Gouda zeer serieus opgepakt. Ondermeer door de resultaten van de Werkgroep-3W heeft dit geleid tot een tweede alternatief in het MER 1^e fase: het alternatief 'waterstad'. De gemeente Gouda heeft haar voorkeur verlegd naar dit alternatief, omdat hiermee de 'waterproblemen' het best zouden worden opgelost.

De Commissie is van mening dat het MER 1^e fase al veel informatie bevat die van nut is voor de besluitvorming, maar niettemin op een aantal fronten toelichting dan wel verdere uitwerking behoeft in de 2^e fase. In hoofdlijnen gaat het daarbij om de volgende punten: de motivatie van de alternatieven, de op-

bouw van het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) en een (ecologische) systeembeschrijving.

Ten behoeve van de motivatie van alternatieven is geen nieuw onderzoek nodig. Van belang is het om in het MER 2^e fase een goede beschrijving op te nemen van het proces (van alternatievenontwikkeling) dat doorgemaakt is en van randvoorwaarden/eisen waaraan Westergouwe moet voldoen, met als resultaat het alternatief 'waterstad' als vertrekpunt voor de 2^e fase.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. B.A.H.V. Brorens

ir. N. van Dooren

dr. F.H. Everts

ing. P. Kroeze (toetsingsfase)

ing. B. Peters (richtlijnenfase)

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

drs. M.P. Laeven

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20050627	Moordrechtse Milieuvereniging De Zuidplaspolder	Moordrecht	20050630
2.	20050627	Rijkswaterstaat Zuid-Holland	Rotterdam	20050630
3.	20050623	C. Vos	Moordrecht	20050701
4.	20050628	W.G. Janzweer	Gouda	20050701
5.	20050625	W.A. Hardijzer	Moordrecht	20050701
6.	20050531	Rijksdienst voor de Monumenten- zorg	Zeist	20050712
7.	20050705	Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard	Rotterdam	20050712
		Verslag hoorzitting 22 juni 2005		

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport 1e fase
Woningbouwlocatie Westergouwe, Gouda**

De Gemeente Gouda heeft behoefte aan meer woningen. Tot 2020 wordt gedacht aan maximaal 6.000 nieuwe woningen. Hiervan zijn er circa 2.000 binnenstedelijk gepland. Buitenstedelijk zijn er 3.400 à 4.000 woningen gepland op de locatie Westergouwe. Voor deze woningbouwlocatie in de Zuidplaspolder wordt een m.e.r. gedaan.

ISBN 90-421-15742